

Nr 96

Av herr Holmberg m. fl., om tandvårdens inordnande i sjukförsäkringen.

Såväl bland fackmännen som allmänheten tillmättes tandvården allt större betydelse för folkhälsan. Vid internationella tandläkarkongressen i Rom 1957 förekom till och med påståendet att »tandkaries är ett av de största sjukvårdsproblemen» i vissa länder.

Denna insikt om tandvårdens roll har också föranlett betydande samhällsingripanden för att befrämja denna del av hälsovården framför allt bland barn samt för medborgare, som av ekonomiska skäl eljest skulle tvingas att avstå från nödig vård.

I Sverige har dessa samhällsomsorger sedan mer än 20 år tillbaka skett i folktandvårdens form, med landstingen som huvudmän och hela riket indelat i distrikt med fast anställd personal.

Då folktandvården till väsentlig del bekostas genom anslag från staten och kommunerna innebär denna vårdform betydande ekonomiska lättnader för dem som kan komma i åtnjutande därav. Folktandvårdens äldre klientel måste emellertid själv betala en del av vårdkostnaden vilket för många blir ett avgörande skäl att avstå från vård eller dröja så länge därmed att allvarliga hälsorisker uppstår. Därtill kommer att folktandvårdens resurser är långt ifrån tillräckliga för att bereda alla medborgare möjlighet till denna samhällssubventionerade vård. Den övervägande delen av tandvården i vårt land ombesörjes av privata tandläkare.

I många länder har man försökt komma till rätta med en del av svårigheterna inom tandvården genom att använda olika former av sjukkassor. Vid liknande överväganden i Sverige har det gjorts invändningar mot detta system genom hänvisning till vissa brister som vidlått sådana försök i andra länder, t. ex. att denna metod i Västtyskland icke medgivit fritt läkarval, att det i Frankrike tillämpats ett alltför invecklat system med avgifter från staten, arbetsgivarna och patienterna, att sjukkassorna i Italien blivit avgränsade enligt yrkeslinjer och i praktiken blivit tillgängliga endast för industrianställda samt statliga och kommunala tjänstemän o. s. v.

Detta är enligt vår mening inte bärande invändningar mot ett sjukkasse-system för tandvård i Sverige. Vi anser att tandvården här — oavsett om den utövas i folktandvårdens regi eller av privata tandläkare — bör jämföras med annan sjukvård och patienterna i denna kategori sålunda erhålla

nedläggning av sjukvårdskostnaden på samma villkor som sker för annan sjukvård.

I vårt land finns redan ett sjukförsäkringssystem som bör vara användbart även för tandvården. Utöver de nyssnämnda länderna med sjukkasseformer, som ansetts innebära olägenheter av skilda slag, finns det för övrigt också utländska förebilder mot vilka sådana invändningar icke kan göras, t. ex. tandvårdssystemet i England.

Det är en annan sak att även i England — liksom hos oss — tandvårdens resurser är otillräckliga. Om de svenska sjukkasseprinciperna kommer att tillämpas måste naturligtvis även därefter allt göras för att utbygga denna del av hälsovården inom såväl folktandvården som den privata sektorn. Det blir för övrigt särskilt angeläget då, när flera människor får ekonomiska möjligheter att tillfredsställa sitt behov av tandvård.

Med hänvisning till vad sålunda anförts föreslår undertecknade, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag snarast för att inordna även tandvården i sjukförsäkringen.

Stockholm i januari 1960

Helmer Holmberg

Henning Nilsson

Knut Senander